

Preses relīze

Luksemburgā, 2020. gada 5. jūnijā

Lauksaimniecības zemes bioloģiskā daudzveidība samazinās, lai gan tās aizsardzībai ir ieviesti īpaši KLP pasākumi, atzīst revidenti

Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas (ERP) ziņojumu kopējā lauksaimniecības politika (KLP) nav efektīvi novērsusi jau vairākas desmitgades novēroto bioloģiskās daudzveidības zudumu un tā galvenais iemesls joprojām ir intensīvā lauksaimniecība. Revidenti konstatēja nepilnības ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā 2020. gadam un tās koordinēšanā ar KLP. Turklāt veids, kādā Komisija seko līdzi KLP izdevumiem par bioloģisko daudzveidību, nav uzticams, un lielākajai daļai KLP finansējuma uz to ir maza pozitīva ietekme. Dažām KLP shēmām piemīt lielāks potenciāls uzlabot bioloģisko daudzveidību, taču Komisija un dalībvalstis ir devušas priekšroku risinājumiem ar nelielu ietekmi.

Eiropā daudzu gadu laikā ir samazinājies sugu skaits un dažādība lauksaimniecībā izmantojamā zemē. Kopš 1990. gada lauku putnu un zālāju tauriņu populācijas (tas ir labs izmaiņu rādītājs) ir samazinājušās par vairāk nekā 30 %. Intensīvā lauksaimniecība ir izraisījusi dabiskās veģetācijas un līdz ar to arī dzīvnieku bagātības un dažādības samazināšanos, un tā aizvien ir bijusi galvenais bioloģiskās daudzveidības zuduma iemesls.

2011. gadā Komisija vienojās par stratēģiju bioloģiskās daudzveidības zuduma apturēšanai līdz 2020. gadam. Komisija apņēma palielināt lauksaimniecības un mežsaimniecības lomu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un izvirzīja mērķi panākt "izmērāmus uzlabojumus" lauksaimniecības ietekmētu sugu un dzīvotņu saglabāšanas stāvoklī. Revidenti novērtēja, vai KLP bija palīdzējusi labāk saglabāt lauksaimniecības zemes bioloģisko daudzveidību un kā ES sasniedz mērķus. Lai to noteiktu, revidenti apmeklēja Kipru, Vāciju, Īriju, Poliju un Rumāniju.

"Līdz šim ar KLP nav pieticis, lai novērstu lauksaimniecības zemes bioloģiskās daudzveidības pasliktināšanos, kas ir liels apdraudējums kā lauksaimniecībai, tā videi," teica par šo ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Viorel Ștefan. "Izstrādājot priekšlikumu KLP pēc 2020. gada un bioloģiskās daudzveidības stratēģiju 2030. gadam, mērķis bija uzlabot KLP tā, lai labāk risinātu tādas problēmas kā bioloģiskās daudzveidības zudums, klimata pārmaiņas un paaudžu maiņa, tajā pašā laikā turpinot atbalstīt Eiropas lauksaimniekus un tādējādi veidojot ilgtspējīgu un konkurētspējīgu lauksaimniecības nozari."

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revidenti konstatēja, ka ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā 2020. gadam nebija izvirzīti izmērāmi mērķi attiecībā uz lauksaimniecību, tātad bija grūti novērtēt progresu un ES finansētu darbību sniegumu. Turklāt ES politika un stratēģijas bioloģiskās daudzveidības jomā bija vāji koordinētas, un tā iznākumā, piemēram, neizdevās novērst ģenētiskās daudzveidības (viens no bioloģiskās daudzveidības veidiem) samazināšanos.

KLP tiešie maksājumi veido apmēram 70 % no visiem ES lauksaimniecības izdevumiem, taču veids, kādā Komisija seko līdzi tiem KLP izdevumiem, ar kuriem jāuzlabo bioloģiskā daudzveidība, nav uzticams, jo dažu pasākumu devums daudzveidības saglabāšanā ir pārvērtēts. Šo pasākumu ietekme uz lauksaimniecības zemes bioloģisko daudzveidību ir ierobežota vai nav zināma. Lai gan dažām tiešo maksājumu prasībām, it īpaši zaļināšanas un savstarpējās atbilstības prasībām, piemīt potenciāls uzlabot bioloģisko daudzveidību, Komisija un dalībvalstis ir devušas priekšroku risinājumiem ar nelielu ietekmi, piemēram, starpkultūru vai slāpekļsaistītāju kultūru sēšanai. Revidenti arī konstatēja, ka savstarpējās atbilstības sankciju shēmai nebija skaidras ietekmes uz lauksaimniecības zemes bioloģisko daudzveidību un ka zaļināšanas potenciāls nebija pietiekami izmantots.

Lauku attīstības programmām ir lielāks potenciāls uzlabot bioloģisko daudzveidību nekā tiešajiem maksājumiem. Īpaši tas sakāms par tām lauku attīstības programmām, ar kurām atbalsta videi labvēlīgu saimniekošanas praksi, kas pārsniedz konkrētās juridiskās prasības. Tomēr dalībvalstis reti izmanto tādas lielākas ietekmes pasākumus kā uz rezultātiem orientētas shēmas. Tā vietā lauksaimnieku vidū populārāki ir mazāk stingri un mazāk noderīgi ("gaiši zaļi") pasākumi.

Revidenti iesaka Komisijai labāk koordinēt bioloģiskās daudzveidības stratēģiju 2030. gadam, palielināt tiešo maksājumu un lauku attīstības programmu devumu lauksaimniecības zemes bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, precīzāk sekot līdzi budžeta izdevumiem un izstrādāt ticamus rādītājus KLP ietekmes novērtēšanai.

Piezīmes izdevējiem

Lauksaimniecības zemes bioloģiskā daudzveidība aptver savvaļas dzīvniekus (pretstatā lauksaimniecības dzīvniekiem), tostarp mazus zīdītājus, putnus un kukaiņus, dabisko veģētāciju zālajos, aramzemē un ilggadīgajos stādījumos un pazemes dzīvību.

ES ir izšķiroša nozīme bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, jo ES nosaka vides standartus un līdzfinansē lielāko daļu dalībvalstu lauksaimniecības izdevumu. 2014.–2020. gadā Komisija plānoja izdot 86 miljardus EUR (apmēram 8 % ES ilgtermiņa budžeta) bioloģiskajai daudzveidībai, ieskaitot 66 miljardus EUR no KLP. Gan ES, gan tās dalībvalstis 1990. gados parakstīja ANO konvenciju par bioloģisko daudzveidību un 2010. gadā apņēmas līdz 2020. gadam sasniegt Aiči mērķus. Pasaules Ekonomikas forums 2020. gada janvārī bioloģiskās daudzveidības zudumu atzina par vienu no pieciem būtiskākajiem apdraudējumiem pasaulē gan iespējamības, gan ietekmes ziņā. Komisija 2020. gada maijā publicēja ES bioloģiskās daudzveidības stratēģiju 2030. gadam.

ERP publicē īpašo ziņojumu Nr. 13/2020 "Lauksaimniecības zemes bioloģiskā daudzveidība: "KLP maksājumi nav apturējuši tās samazināšanos" Pasaules vides dienā, kad tiek domāts arī par bioloģisko daudzveidību. Šis ziņojums ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās. ERP jau agrāk ir publicējusi ziņojumus par pesticīdiem, *Natura 2000* tīklu un KLP zaļināšanu. Palāta rakstīs par bioloģisko daudzveidību arī savā nākamajā izdevuma "ECA Journal" numurā un drīzumā publicēs ziņojumu par apputeksnētājiem.

Saistībā ar šo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar: Damijan Fišer,

e-pasts: damijan.fiser@eca.europa.eu, tālr.: (+352) 4398 45 510, mob. tālr.: (+352) 621 55 22 24

ERP īstenotie pasākumi saistībā ar Covid-19 pandēmiju

Eiropas Revīzijas palāta (ERP) ir veikusi vajadzīgos pasākumus, lai Covid-19 pandēmijas laikā turpinātu nodrošināt efektīvus publiskā sektora revīzijas pakalpojumus Eiropas Savienībā un savlaicīgi sagatavotu revīzijas ziņojumus, atzinumus un apskatus, ciktāl tas ir iespējams šajos sarežģītajos apstākļos. Mēs izsakām pateicību visiem, kas strādā, lai glābtu dzīvības un cīnītos pret pandēmiju Luksemburgā, ES un citur pasaulē. Esam apņēmušies atbalstīt Luksemburgas valdības sabiedrības veselības aizsardzības politiku. Mēs mazinām pašreizējās veselības krīzes ietekmi uz saviem darbiniekiem un esam ieviesuši aizsardzības pasākumus, lai viņus un viņu ģimenes pakļautu pēc iespējas mazākam riskam.